

ଅହଂକାର ଓ ଅବଶ୍ୟ

ହାଇଫୁଲ୍‌ରେ ପାଠ ପଡ଼ିବା ବେଳେ ଶିକ୍ଷକ ଆମ ଆଗରେ ବିଧି ଶାସନର ଯେଉଁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଥିଲେ, ତାହା ଆଜି ମନେପଡ଼ୁଛି। ବ୍ରିଟିଶ ସମ୍ବିଧାନର ଏହି ପରମାନନ୍ଦୀଙ୍କରୁ ବୁଝାଇ ସେ କହୁଥିଲେ, ବ୍ରିଟେନ୍‌ରେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ପୁଲିସ କନଷ୍ଟବଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଇନ ଆଖିରେ ସମସ୍ତେ ସମାନ। ଆମ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ସବୁ କଥାରେ ‘ଆଇନ ତା’ବାଟରେ ଯିବ’ ବୋଲି କହିବାର ଅଭ୍ୟାସ ସ୍ଵାଭାବିକ ଭାବରେ ଏ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ମନକୁ ଆସୁଛି। ତେବେ ଆଜି ଆଇନ କାହିଁକି ବାଚବଣା ହେଉଛି?

ଭାତ ହାଣ୍ଡିରୁ ଗୋଟିଏ ଚିପିବା ଭଲି ଆଇନ ଯେ ବାଚବଣା ହେଉଛି ଏବଂ ଏହା ଦ୍ୱାରା ଆମ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ଅବଶ୍ୟମଣ୍ଡା ହେଉଛନ୍ତି, ଏକଥା ଛୋଟ ଛୋଟ ଘଟଣାରୁ ସମ୍ଭାବ ହୋଇଯାଉଛି। ନିକଟ ଅତୀତର କିଛି ଘଟଣାକୁ ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଉ।

ପ୍ରଥମେ ରଘୁନାଥ ମହାନ୍ତିଙ୍କ ଆଚରଣ କଥା। ରଘୁବାବୁଙ୍କ ପ୍ରତି ଆମର ଯଥେଷ୍ଟ ସହାନୁଭୂତି ରହିଛି। ସତ ହେଉ ବା ମିଛ, ତାଙ୍କ ପରିବାରରେ ଯାହା କିଛି ଘଟିଗଲା, ସେପରି ଘଟଣା ଯେ ଅନ୍ୟ

ପରିବାରରେ ଘଟନାହିଁ, ଏହା ନୁହେଁ। କିନ୍ତୁ ରଘୁବାବୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଭଲି ନୁହୁଛି। ସେ ଜଣେ ବରିଷ୍ଟ ମନ୍ତ୍ରୀ; ପୁଣି ଆଇନ ମନ୍ତ୍ରୀ। ଖୋଦ୍ ଆଇନ ମନ୍ତ୍ରୀ ଯଦି ଆଇନର ଜାଲରେ ଛନ୍ଦି ହୋଇଯିବେ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ବିରୋଧୀ ଦଳଙ୍କୁ ଆଯୋଳନ କରି ରାଜରାଷ୍ଟ୍ରକୁ ଆସିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ତାହା କ’ଣ ଆମ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଇଁ ଶୋଭନୀୟ? ରଘୁବାବୁ ଯଦି ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଆଗତ ସମସ୍ତ ଅଭିଯୋଗକୁ ମିଥ୍ୟା ବୋଲି କହି ଅସ୍ଵାକାର କରିଥାଆଛେ, ମନ୍ତ୍ରୀ ପଦରୁ ଉପରିପା ଦେଇ ନିଜକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ କରିବା ପାଇଁ ସଂଗ୍ରାମ କରୁଛନ୍ତି ବୋଲି କହି ଅଦାଳତରେ ମାମଲାର ମୁକାବିଲା କରିଥାଆଛେ, ତେବେ ତାହା ଅଧିକ ଶୋଭନୀୟ ହୋଇଥାଆଛା। ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ ମଧ୍ୟ ବହୁ ମିଥ୍ୟା ଅଭିଯୋଗରେ ଜେଳ ଯାଇଥିଲେ। ତାହା ନ କରି ବାର୍ଷିକ ପନ୍ଥ ଦିନରୁ ଉତ୍ସକାଳ ଜଣେ ପୂର୍ବତନ ମନ୍ତ୍ରୀ ଓ ବର୍ତ୍ତମାନର ବିଧାୟକ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ସେ ପଲାତକ ପରି ଲୁଚି ବୁଲିଲେ। ଜଣେ ନିଖୋଜ ବିଧାୟକଙ୍କୁ ଖୋଜିବା ପାଇଁ ପ୍ରଶାସନର କୌଣସି ତପୁରତା ନ ଥିଲା। ଦଳ କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ନିକଟ ସଂପର୍କୀୟଙ୍କ ତରଫରୁ ତାଙ୍କର ସୁରକ୍ଷା ବିତ୍ତା କେହି କରୁ ନ ଥିଲେ; କାରଣ ପ୍ରଶାସନ ଓ ପୁଲିସ ଜାଣିଥିଲା ସେ କେଉଁଠି ଅଛନ୍ତି ଓ କିପରି ଅଛନ୍ତି। ପୁଲିସ ଓ ପ୍ରଶାସନ ହାଇକୋର୍ଟ୍‌ରୁ ତାଙ୍କୁ ଆଗୁଆ ଜାମିନ ମିଳିବାରେ ସହଯୋଗ କରୁଥିଲା। ହାଇକୋର୍ଟ୍‌ରେ ତାଙ୍କ ଆବେଦନ ଶାସ୍ତ୍ର ଉଠି ନ ପାରିବାରୁ ଏବଂ ବିରୋଧୀଙ୍କର ଆଯୋଳନ ରାଜନୈତିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସରକାରଙ୍କୁ ଅତୁଆରେ ପକାଉଥିବାରୁ ପୁଲିସ

ରଘୁବାବୁଙ୍କ ଗିରଫ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ବାଧ୍ୟ ହେଲା।

ଦ୍ୱିତୀୟରେ ଆମର ପରୀକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା କଥା। ପରୀକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ ଯେ କାହାର ସନ୍ଦେହ ରହିବା ଅନୁବିତ ଏକଥା କ’ଣ ମନ୍ତ୍ରୀ ମହୋଦୟ ଅସ୍ଵାକାର କରିବେ? ଉତ୍ତରିକ୍ଷା ମନ୍ତ୍ରୀ ବଦ୍ରିବାବୁ ନିଜେ ଜଣେ ଅଧ୍ୟାପକ ଥିଲେ। ସେ ନିଜେ ପରୀକ୍ଷାକୁ କିପରି ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ? ପ୍ରଶ୍ନପଡ଼ୁ ଯେ ବଜାରରେ ବିକ୍ରି ହୋଇପାରେ, ଏହା ଆମେ ସ୍ଵପ୍ନରେ ସ୍ଵଭାବ କଲ୍ପନା କରିପାରି ନ ଥାବୁ।

ତୃତୀୟରେ ଆଉ ଜଣେ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ଯୁକ୍ତ ନ ପରୀକ୍ଷା ଦେବା ଭଲି ଏକ ଆମୋଦଦାୟକ କଥା। ଯୁକ୍ତ ମନ୍ତ୍ରୀ ରମେଶ ମାଣୀଙ୍କର ଉତ୍ତରିକ୍ଷା ପ୍ରତି ଆଗ୍ରହ ଏବଂ ସଂକଳନ୍ତୁ ଆମେ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଉଛୁ। ନବୀନବାବୁଙ୍କର ଜଣେ ସହଯୋଗ ଓ ଆଦିବାସୀ ଜନନେତା ହିସାବରେ, ସେ ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ତୁଳସୀ ମୁଣ୍ଡାଙ୍କ ପରି ଗର୍ବ ଓ ଗୌରବର କାରଣ ହୋଇଥାଆଛେ; ଯଦି ପରୀକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ସର୍ବନିମ୍ନ ସନ୍ନାନବୋଧ ଥାଆଛା। ସବୁ ପିଲାଙ୍କ ସହିତ ମିଶି ମନ୍ତ୍ରୀ ମହୋଦୟ ପରୀକ୍ଷା ଦେଉଥିବାର ଫଳାବ୍ଦିତ୍ତ ସମ୍ବାଦପଡ଼ୁର ପୃଷ୍ଠା ମଣ୍ଡନ କରିଥାଆଛା।

ସାରା ଦେଶ ପାଇଁ ଏହା ଏକ ଉଦାହରଣ ହୋଇଥାଆଛା। ତାହା ହେଲା ନାହିଁ, ଏକ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର କୋଠରିରେ, ଏଆର କୁଳର ଲଗେଇ, ମନ୍ତ୍ରୀ ମହୋଦୟ ପରୀକ୍ଷା ଦେଉଥିବାର ଦୃଶ୍ୟ ଆମେ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲୁ। ପୁଣି ଖବର ମିଳୁଛି ଯେ ପ୍ରଥମେ ସେ ଯେଉଁ କେନ୍ଦ୍ରରେ ପରୀକ୍ଷା ଦେବାର ଥିଲା, ସେହି କେନ୍ଦ୍ରକୁ ବଦଳାଇ ସେ ନିଜ କଲେଜକୁ ତାଙ୍କର ପରୀକ୍ଷାକେନ୍ଦ୍ର କରାଇଛନ୍ତି। ସେ ଭୁଲିଗଲେ କି ନା ଆମେ ଜାଣୁନା, କିନ୍ତୁ ଆମକୁ ମନେ ରଖିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଯେ ଏହି କଲେଜର ପରିଚାଳନା କମିଟିର ସେ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ। ଏଣୁ ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କର ଏ ନେଇ ସନ୍ଦେହ ହେବାରେ କିଛି ଅସ୍ଵାଭାବିକତା ଅଛି କି? ଏପରି ସିତିରେ ପରୀକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ସନ୍ଦେହମୁକ୍ତ ହେବ କିପରି?

ଏମିତି ଛୋଟ ଛୋଟ ଘଟଣା ଦ୍ୱାରା ଆମେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ କି ବାର୍ତ୍ତା ଦେଉଛୁ? ଥରେ ନିର୍ବାଚନ ଜିତି ନିରଜନ୍ମ ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଟତା ହାସଳ କଲା ପରେ ଆଉ କାହା ପ୍ରତି କିଛି ଉତ୍ତରଦାୟିତ୍ବ ଆମର ରହୁ ନାହିଁ। ସାମ୍ବିଧାନିକ ନାତି, ନିୟମ, ନୈତିକ ଦାୟିତ୍ବ ଏ ସବୁ ବାଜେ କଥା- ‘ଯୋ ଜିତା ଓସି ସିକନ୍ଦର’, ଏହା ହିଁ ଏକମାତ୍ର ନିୟମ ହୋଇଛି। ଏଭଳି ଆବରଣରେ ଆମ ପିଲାଏ ଆମତୁ କ’ଣ ଶିଖିବେ? ନିୟମ ମାନିବା ଅଭ୍ୟାସରୁ ସମାଜର ସୃଷ୍ଟି। ମାତ୍ର ନିୟମ ଭାଙ୍ଗିବାର ପ୍ରବୃତ୍ତି ଆଜି ପୁରୁଷପଣିଆ ପାଳଟି ଯାଇଛି। ଆମ ନେତାମାନଙ୍କର ଅହଂକାର ଅନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କର ଅବଶ୍ୟର ମୂଳ କାରଣ ହେଉଛି।